

۰۴/۰۷/۲۰۱۵

واحد فقیری

تر فشار لاندی جمهور رئیس غنی

پدې وروستي وختونو کې، ولسمشر غني د جدي فشارونو او انتقادونو سره مواجه دی. حقيقت دا دی چې ځيني انتقادونه او اندېښنې واقعي دي، او د اوسني بحرانې سياسي حالاتو رشتينې انعکاس دی. ځکه په هيواد کې سياسي او امنيتي ستونزې دونه زياتې سوي دي چې د «ملي وحدت» د حکومت دوست او دښمن انکار نه سي ترې کولای. په بل عبارت، شرايط ډېر نازک او حساس ځای ته رسېدلي دي، او هر څه مازي په ډکه مانده دي.

ځکه د پخوانيو وعدو پر خلاف، ريس صاحب غني د پوره يو کال په بهير کې نه امن او نه هم سوله راوسته، او نه ئې هم د رنځور اقتصاد غم وخور. نه ئې د اداري فساد سره موثره مقابله وکړای سوه، او نه ئې هم د «ملي وحدت» د حکومت په دننه کې دوامداره داخلي اختلافات او ټکرونه راکم کړل، بلکې له بده مرغه ذات البيني جنجالونه تر پخوا اوس زيات سوي دي.

په پروان کې، د اجراييه ريس ډاکټر عبدالله په شمول د شمال ائتلاف د مشهورو حکومتي مشرانو څرگند بغاوت او له مرکز فرار دا په ډاگه کړه چې د حکومت خپلمنځي تضادونه نه حلېدونکي دي. او که چيرې په ميدان کې کوم خارجي رفرې نه وي، د ملي وحدت حکومت غړي به په ډېر لنډ وخت کې د افغان دولت بېخ پخپله وباسي. مانا د طالبانو د راکټ فيرولو ته هيڅ حاجت نه سته، ځکه حکومت پر داسې متخصصو ډلو باندي ویشل سوی دی چې هره ډله ئې خپله بفا د ها بل گروپ په تباهی کې ويني.

په عين زمان کې د هيواد په شمال او جنوب کې، د طالبانو بې امانه حملو او نظامي برياليتوبونو د ريس صاحب سياسي صلاحيت او عام محبوبيت ته کاري صدمې رسولي دي. طالبان د هيواد په گوټ گوټ کې دونه غښتلي سوي دي چې د ولسواليو د نيولو توان ئې تر پخوا لا پياوړی سوی دی، او اوس حتی کله نا کله د کندوز غوندي غټ ښار هم تهديدولای سي. د هيواد په شرق او غرب کې، طالبانو ولسوالی او ښارگوټي نيولي او يا ئې سخت محاصره کړي دي. د دې تر څنګ، لوي لاري نا امنې دي، او غله او جنايتکاران ډېر سوي دي. د کابل په شمول اکثره ستر ښارونه د طالبانو او نورو مذهبي افراطيانو له بې رحمانه انتحاري قتلونو سره مدام مخامخ دي. د طالبانو حملې تر پارلمانته رسېدلي دي. لنډه دا چې دا ټول د جمهور ريس غني د امنيتي سکتور ناکامي او بې کفايتي ښيي.

د جنګونو او تشدد زياتېدل طبعاً په ولسي خلګو کې د مرګ ژوبلې کچه ګرځېده، او لدې سره موازي د خلګو نارضايتي هم زياته سوي ده. په پوليسيو، اردو، او نورو امنيتي قطعاتو کې د مرګ ژوبلې اندازه دونه لوړه سوي ده چې ځيني نظامي مبصرين فکر کوي چې په امنيتي سکتور کې د تلفاتو اوسنی اندازه د تداوم او زغم نده.

دغه راز په سياسي لحاظ هم موجوده واقعيتونه دا څرګندوي چې «د ملي وحدت» سياسي فرمول ناکامه بويه. ځکه داسې ښکاري چې ريس صاحب غني او اجراييه ريس پر هيڅ شي توافق نه سره لري. تل ئې پر هر شي سره جنجال وي، او د يوه کندهاري قومي مشر په قول: «د ملي وحدت حکومت ډېته پاته کېږي لکه چې دوو نارينو ته په يوه وخت کې يوه ښځه واده سي.»

په هر حال، د ريس صاحب غني حکومت په بين المللي سياست کې هم بې پلانه او بې جهته سوی دی. د مثال په توګه، پاکستان ته بېخي ډېر ور نژدې سوی دی، او له هنده بر ناحقه زيات ليري سوی دی.

بلخوا، په دننه او بهر کې د حامد کرزي بيا فعالېدل د نوموړي پر سياسي قوت او درايت باندي دلالت نه کوي، بلکې په سياسي چارو کې د ريس صاحب غني د حکومت کمزوري او ناکامي ښيي. روسيې، چين، او هند ته د حامد کرزي وروستي سفرونه دا ښيي چې د سيمي مقتدر هيوادونه هم له ولسمشر غني څخه مايوسه سوي دي. دا مايوسي او په څټ تګ خپل عيني دلايل او سببونه لري. پکار ده چې پدې برخه کې ريس صاحب غني او ډله ئې پوره مسوليت ومني، او پر خپلو اشتباهاتو باندي اعتراف وکړي.

د تېرو انتخاباتو په جريان کې، جمهور ريس غني د فينانشل ټايمز سره په يوې مرکې کې ويلي ول چې لکه د برتانيې د فقيد صدر اعظم چرچيل غوندي ئې له ماشومتوبه دا اراده لرله چې د خپل هيواد مشرتوب تر لاسه کړي، او د دې ارمان د پوره کولو لپاره تل په فکر او هڅه کې وو. البته، دواړه مشران خپل نهايي هدف ته ورسېدل، خو په کيفيت

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالی د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

او اجراتو کي ئی بنیادي تفاوت لیدل کپري. چرچیل خپل هیواد د دوهم نړیوال جنگ په ترڅ کي وساتي، او د برتانیې په تاریخ کي د یو پوخ او مدبر سیاستوال په نامه ثبت سو. خو جمهورریس غني د ۱۴ کالو د تجربو او عالی مقامونو له درلودلو سره سره ورو ورو هر څه له لاسه ورکوي، او خدای مه کړه بنیایي په اخر کي یو ستر تاریخي پیغور وړ په برخه سي.

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ